

Sammanträdesdatum 2025-10-14

§ 204 Kommunstyrelsens remissvar - Politisk organisationsöversyn (POG) inför mandatperioden 2026-2030

Diarienummer: 24KS346

Expedieras till:

POG kommittén

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta nedanstående yttrande som sitt eget.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Hösten 2024 fattade kommunfullmäktige beslut om att inleda en översyn av den politiska organisationen inför kommande mandatperiod. Kommittén tagit fram ett förslag som sammanfattas i en Kommittéberättelse. Texten består av en genomgång av kommitténs utgångspunkter och uppdrag samt de överväganden som sedan legat till grund till de konkreta förslag som kommittén föreslår som förändring i den politiska organisationen av Gävle kommun. Arbetet med POG och därtill även beakta förvaltningsorganisationens pågående arbete bedöms ha fungerat väl. Det är positivt att berörda politiker och tjänstepersoner har intervjuats för sakkunskap och för reflektioner.

Yttrande

Målsättning med ny politisk organisation

Målsättningen som beskrivs med förslaget till den nya politiska organisationen är att förslå slå en struktur som är ändamålsenlig och hållbar över tid. En av utgångspunkterna för att uppnå den målsättningen benämns som nämndernas förmåga att nå resultatuppfyllelse. Begreppet

Sammanträdesdatum 2025-10-14

”resultatuppfyllelse” är ovanligt, och svårtolkat. Det kan vara tydligare att använda begreppet ”måluppfyllelse” då resultat brukar relatera till hur väl man når uppsatta mål.

Uppdraget som förtroendevald

Det är angeläget att samordningen mellan kommunalråd och nämndsordförande beaktas och förtydligas likt det som beskrivs i remissen. Kommittén skulle ha tjänat på att i högre grad problematisera kring hur rollen som förtroendevald fungerar på den lokala nivån idag och behöver fungera framöver. Komplexiteten och kraven på de kommunala verksamheterna tenderar öka, vilket medför att förutsättningar och krav på förtroendevalda ökar.

Ny nämndsorganisation

Utöver det som nämns i stycket bör beredningsprocessens konstruktion (form och innehåll) ses över för att skapa mer effektiva nämndprocesser.

Principen om att nämndernas politiska ansvarsområden ska verkställas inom den sektor som är direkt knuten till nämnd är välkommen. En sådan princip kommer dock innebära att man behöver titta på hur arbetet är organiserat mellan Styrning och stöd och Livsmiljö inom delar av samhällsbyggnadsprocessen vilket ses som positivt ur kommunstyrelsens perspektiv.

Sektorerna

Enligt 6 kap. 1 § KL är det styrelsen som ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet. Kommunstyrelsen och sektor Styrning och stöd har emellertid också ett serviceuppdrag gentemot övriga sektorer och nämnder. Det är viktigt att man poängterar att båda delarna finns och att man är vaksam så att organisationen inte börjar styra genom det stöd som också ska ges.

Sammanträdesdatum 2025-10-14

Kommittén har konstaterat att de olika sektorerna använder olika begrepp för att beskriva de olika organisatoriska nivåerna inom respektive sektor. Detta kan skapa problem när det gäller förståelsen för hur organisationen är uppbyggd och var beslut kan fattas. Eftersom kommittén menar att det behövs en ökad samverkan och samarbete mellan sektorerna kan gemensamma organisationsbenämningar underlätta arbetet. Det bör påpekas att ett sådant arbete redan pågår och samordnas från Styrning och stöd. Det är dock positivt att kommittén pekar ut detta som viktigt.

Kommitténs förslag

En viktig utgångspunkt för förändringar i nämndstrukturen är att de förklaras och motiveras. Det kan annars bli svårt att bedöma om en ny POG ger önskat resultat. En sådan förklaring saknas genomgående i förslagen. Det är egentligen svårt att yttra sig om förslagen när det inte framgår vad som ska uppnås eller vilka synergier man har prioriterat framför andra.

Det beskrivs områden som kommittén bedömt som särskilt angelägna att organisera samverkan runt. Dock framgår det inte i texten varför dessa områden bedöms särskilt angelägna. Exempelvis lyfts funktionsrättsfrågor och näringslivsfrågor, medan äldrefrågor, beredskapsfrågor eller miljöfrågor (för att nämna några) inte alls nämns, frågor och områden som får sägas vara av betydande vikt på en övergripande kommunnivå och samhällsnivå. Meningen "kommunkoncernen behöver ha en tydligare gemensam styrning kopplad till kommunens övergripande strategiska program" behöver tydligare beskrivas i sammanhanget kring nämndernas stärkta förmåga som beskrivs på sidan 12 samt implementeringen av processororienterad styrning i organisationen.

Gemensam nämnd för verksamhetsstöd

Den gemensamma nämnden för verksamhetsstöd bildades i syfte att kunna driva gemensam verksamhetsstödjande verksamhet i samarbete mellan de

Sammanträdesdatum 2025-10-14

fyra Gästrikekommunerna. Inledningsvis var nämnden aktiv men har med åren blivit passiv och under denna mandatperiod har inga möten genomförts. Rent operativt fortgår ett antal samarbeten som mer är av karaktären samarbete mellan några av kommunerna, exempelvis rörande dataskydd och HR och IT-tjänster. Ett mer gemensamt och framgångsrikt arbete över alla fyra kommunerna är arbetet med e-tjänster i en gemensam plattform. Det bör övervägas om nämnden fyller en funktion och om befintliga samarbeten kan organiseras på annat sätt utan att nämnden finns som överbyggnad.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Kommunstyrelsens yttrande gällande POG kommitténs remissversion, dnr 24KS346-12
- Politisk organisationsgenomlysning 2026-2030 - Kommittéberättelse. Remissversion, dnr 24KS346-6